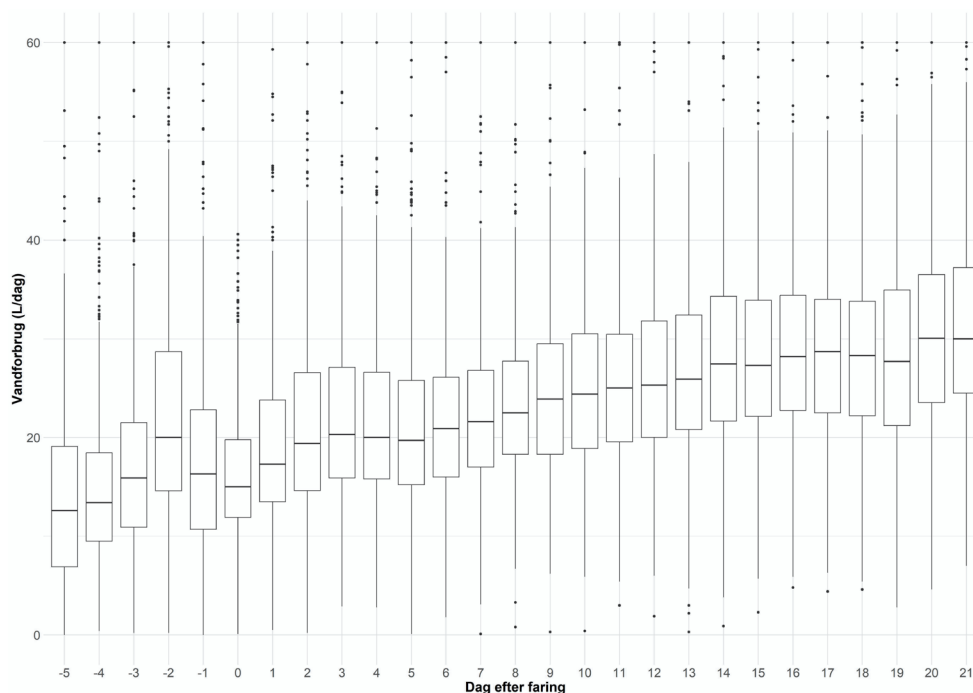

SPECIAL

Figur 1. Vandforbrug registreret ved diegivende søer fodret med tørfoder.

Vandforbrug som metode til at udpege risikosøer

Vand: Et nedsat vandforbrug før faring kan være en indikation af, at soen ikke fungerer optimalt, og en lang drikkepause ved farende søer indikerer, at søerne har været i faring længe. Søernes drikkemønstre kan dermed bruges til at udpege søer, som kan have behov for tilsyn.

Af Vivi Aarestrup Moustsen, chefforsker, Seges Innovation

Seges har registreret de diegivende søers vandforbrug i en tørfoderbesætning. Der var indikation af, at søer, som staldpersonalet vurderede havde behov for behandling med antibiotika dag 0 til dag 2 efter faring, drak mindre og færre gange i de sidste to dage før faring. Dermed kan viden om søernes drikkemønstre give information før, at 'øjet' ser, at soen ikke fungerer optimalt.

Mens søerne farer, ligger de ofte stille. Det betyder, at drikkepauser kan bruges som indikator for faringslængde - eller i det mindste for, hvornår soen sidst har drukket. Det

kan således give god mening at tilse de søer i faringsholdet, som har haft lange drikkepauser.

Søernes vandforbrug er ikke kun vigtigt til at udpege risikosøer. Søerne har også et stort behov for vand til mælkeproduktion. Cirka 80 procent af somælk er vand. Derfor er et højt vandoptag ved diegivende søer en vigtig forudsætning for en høj mælkeproduktion. Mulighed for et højt vandoptag forudsætter, at vandet er lettilgængeligt og af høj kvalitet.

Søernes vandforbrug afhænger blandt andet af, om de fodres med tørfoder eller vådfoder. Hvis søerne fodres med tørfoder, skal hele deres vand-

forbrug dækkes via vandventilen, hvorimod søer, som fodres med vådfoder, får en del af deres vandforbrug dækket via foderet.

I de data, som Seges indsamlede, var søernes vandforbrug (median (L/so/dag)) 20L dag 4 efter faring; 25L dag 11 efter faring og 28L dag 18 efter faring (Figur 1). Som det ses af figur 1, var der betydelig variation mellem søerne i deres vandforbrug. Søerne med det største vandforbrug forbrugte godt 30L/dag, hvilket var mere end 15L mere per dag end søerne med det laveste vandforbrug.

Det var kendetegnede, at søer, som drak meget dag 2 efter faring, fortsatte med at

have et højt vandforbrug i den resterende del af diegivningsperioden. Kendskab til søernes normale vandforbrug kan således bruges til at vurdere, om soen afviger fra sit normale forbrug.

Hvordan sikres det, at der er nok vand? Typisk fodres søerne 'samtidig' eller inden for en kort periode. Derfor skal der være kapacitet til, at alle søer kan drikke samtidig og tilstrækkeligt i forbindelse med udfodring. Det gør det vigtigt at se på vandkapacitet og arbejdsrutiner. Hvis kapaciteten ikke er tilstrækkelig, kan arbejdsrutiner måske tilpasses, så vaskerobotten eller iblødsætning ikke kører, samtidig med at søerne fodres. Alternativet kan være forskydning mellem tidspunkter for udfodring mellem staldafsnit, så ikke alle staldafsnit bruger vand samtidig.

I mange besætninger forbedres søernes pasningsevne løbende. Det betyder højere mælkeproduktion og dermed større vandbehov. Det kan derfor give god mening at 'genbesøge' anlæggets kapacitet.

Hør mere om emnet på Grisekongressen i indlæg # 45 (DK) og #55 (UK).